

Pauline Dinkelberg
Voorzitter Vereniging Afbouwmedicatie
Email: pauline@verenigingafbouwmedicatie.nl

Prof.dr. Jim van Os
Voorzitter Divisie Hersenen, UMC Utrecht
Email: j.j.vanos-2@umcutrecht.nl

Dr. Peter C. Groot
Onderzoeker/ervaringsdeskundige
User Research Centre NL, UMC Utrecht
Email: P.C.Groot@umcutrecht.nl

Drs. Martin van Rijn
Minister voor Medische Zorg en Sport,
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
- per email -

Utrecht, 25 mei 2020

Open brief

Oproep om afbouwmedicatie – taperingstrips - uit het basispakket te vergoeden (2)

N.a.v. KASSA: '*Verslavende pijnstillers oxycodon; afkicken of doorslikken?*'

Geachte Minister van Rijn,

KASSA had op 16 mei als onderwerp '*Verslavende pijnstillers oxycodon; afkicken of doorslikken?*'¹ In de uitzending werd duidelijk dat mensen die zware pijnstillers gebruiken tegen grote problemen aan kunnen lopen als ze proberen te stoppen, waardoor stoppen soms niet lukt en mensen gedwongen worden om het medicijn te blijven gebruiken. Vergelijkbare problemen kunnen optreden bij antidepressiva, antipsychotica, slaap- en kalmeringsmiddelen, anti-epileptica en nog andere medicijnen die onttrekkingsverschijnselen kunnen veroorzaken en die in Nederland door meer dan 3 miljoen mensen, vaak langdurig, worden gebruikt.

Het is in Nederland al sinds decennia de evidence-based gewoonte om bij verslaving langzaam af te bouwen volgens een persoonlijk titratieschema. De eisen hiervoor werden door de Amerikaanse FDA en CDC nog maar kort geleden verder aangescherpt^{2,3}. Ook bij antidepressiva is dat gebeurd of gaat dat gebeuren^{4,5}. In Nederland is hiervoor een multidisciplinaire werkgroep aan het werk gezet⁶.

In de praktijk was en is het voor een behandelaar vaak moeilijk en soms zelfs regelrecht onmogelijk om deze adviezen om geleidelijk, op maat en op basis van samen beslissen en goede (zelf)monitoring af te bouwen goed op te volgen. Dat komt doordat farmaceutische bedrijven voor de medicijnen die ze maken nooit meer dan een paar verschillende sterktes registreren, ook al zijn voor verantwoord en op maat afkicken meer verschillende sterktes nodig^{7,8}.

Afbouwmedicatie – taperingstrips – bevat voldoende verschillende sterktes om verantwoord afkicken praktisch mogelijk te maken waar dat eerder niet kon. Omdat daarin ook de vereiste magistraal bereide sterktes zitten die eerder niet beschikbaar waren⁹⁻¹². Bewijs voor de effectiviteit van afbouwmedicatie is observationeel onderzoek waaruit bleek dat 70% van een groep patiënten die het eerder niet lukte om af te kicken dat met behulp van afbouwmedicatie wel lukte⁹.

In KASSA bleek dat een aantal zorgverzekeraars geen moeite mee heeft met de kosten van jarenlang onnodig en gedwongen doorgebruiken van (verslavende) medicatie, of van kostbaar verblijf in een verslavingskliniek om af te kicken. Afbouwmedicatie die onnodig langdurig gebruik, klinische opnames en andere schadelijke gevolgen van niet kunnen stoppen kan helpen voorkomen willen deze zorgverzekeraars echter niet vergoeden. Waarom niet?

Onder 'regie' van het Zorginstituut vindt hierover al bijna vijf jaar een discussie plaats. Daarin werden partijen van overleg uitgesloten en werden wij steeds opnieuw van het kastje naar de muur gestuurd door partijen die naar elkaar bleven wijzen zonder dat er zicht op een oplossing is gekomen¹³. Wat in deze discussie steeds weer terugkomt is de roep om onderzoek. Want dat zou nodig zijn om duidelijkheid te krijgen. In uw schriftelijke reactie op de uitzending van KASSA vraagt u hier ook weer om.

Wij hebben u en alle andere betrokken partijen die bij de discussie over de vergoeding van afbouwmedicatie betrokken zijn in de afgelopen jaren keer op keer laten weten dat die roep om onderzoek om duidelijkheid te krijgen over de vergoeding volgens ons niet terecht is en ook nooit is geweest. U kent onze argumenten, die we hier daarom niet gaan herhalen.

We vinden het in dit verband belangrijk om erop te wijzen dat er in ieder geval één zorgverzekeraar is die afbouwmedicatie vanaf het begin wel wilde vergoeden. In de Tweede Kamer legde de vertegenwoordiger van DSW vorig jaar uit dat dat is omdat de zorg daardoor niet alleen beter maar uiteindelijk ook *goedkoper* zal worden¹⁴. In KASSA gaf DSW opnieuw toelichting: generieke medicijnen kosten inmiddels bijna niets meer, voor verantwoord afbouwen vereiste afwijkende sterktes zijn nu eenmaal duurder, grote farmaceutische bedrijven leveren de benodigde afwijkende sterktes niet en zullen dat ook niet gaan doen. Hij stelde tenslotte de belangrijke vraag: *'vergelijk dat met jarenlang doorslikken, wat kost dat?'*

Een patiënt die in KASSA aan het woord kwam legde kernachtig uit hoe hij het probleem zag: *'Dus als ik hoger in de dosering ga dan krijg ik het gewoon vergoed, wil ik afbouwen dan moet ik zelf gaan betalen. Ik wist niet wat ik hoorde. Dus een zorgverzekeraar houdt mij gewoon verslaafd.'*

We hopen dat het voorgaande duidelijk maakt waarom we na de uitzending van KASSA een oproep die we al twee keer eerder deden^{15,16} opnieuw doen: maak alstublieft na vijf jaar onduidelijkheid een einde aan de inmiddels hopeloze discussie over de vergoeding van afbouwmedicatie en zorg ervoor dat de medicatie in taperingstrips uit het basispakket zal worden vergoed aan alle patiënten aan wie behandelaars die om goede redenen voorschrijven.

Met vriendelijke groet, in afwachting van uw antwoord,

Pauline Dinkelberg
Jim van Os
Peter Groot

cc: Vaste Kamercommissie van VWS
Zorginstituut Nederland
Zorgverzekeraars Nederland
NVvP, NHG, KNMP, MIND

Referenties

1. Verslavende pijnstillers oxycodon; afkicken of doorslikken? KASSA 15 mei. [https://www.bnnvara.nl/kassa/videos/544464\(2020\)](https://www.bnnvara.nl/kassa/videos/544464(2020)).
2. FDA Drug Safety Communication: FDA identifies harm reported from sudden discontinuation of opioid pain medicines and requires label changes to guide prescribers on gradual, individualized tapering. April 9, 2019. www.fda.gov/drugs/drug-safety-and-availability/fda-identifies-harm-reported-sudden-discontinuation-opioid-pain-medicines-and-requires-label-changes (Date accessed: Sept 24, 2019)
3. Dowell, D., Haegerich, T. & Chou, R. No Shortcuts to Safer Opioid Prescribing. *New England Journal of Medicine* 380, 2285-2287 (2019).
4. Position statement on antidepressants and depression. Royal College of Psychiatrists. May 2019. www.rcpsych.ac.uk/docs/default-source/improving-care/better-mh-policy/position-statements/ps04_19---antidepressants-and-depression.pdf.
5. Iacobucci, G. NICE updates antidepressant guidelines to reflect severity and length of withdrawal symptoms. *BMJ* 367, l6103 (2019).
6. Multidisciplinair document 'Afbouwen SSRI's & SNRI's'. Samengesteld door Koninklijke Nederlandse Maatschappij ter Bevordering der Pharmacie (KNMP), MIND Landelijk Platform Psychische Gezondheid, Nederlands Huisartsen Genootschap (NHG), Nederlandse Vereniging voor Psychiatrie (NVvP). September 2018. https://www.nhg.org/sites/default/files/content/nhg_org/uploads/201809_multidisciplinair_document_afbouwen_ssris_en_snriss.pdf.
7. Groot, P.C. & van Os, J. How user knowledge of psychotropic drug withdrawal resulted in the development of person-specific tapering medication. *Therapeutic Advances in Psychopharmacology* In press; Preprint available at [www.iipdw.org/user-knowledge-psychotropic-drug-withdrawal\(2020\)](http://www.iipdw.org/user-knowledge-psychotropic-drug-withdrawal(2020)).
8. Groot, P.C. & van Os, J. Medicatie minderen kan beter. Taperingstrips zijn cruciaal bij het afbouwen van medicatie. www.medischcontact.nl/nieuws/laatste-nieuws/artikel/medicatie-minderen-kan-beter.htm. *Medisch Contact* 12, 32-33 (2018).
9. Groot, P.C. & van Os, J. Antidepressant tapering strips to help people come off medication more safely. *Psychosis* 10, 142-145. Nederlandse vertaling: www.npfo.nl/artikel/taperingstrips-als-hulpmiddel-om-antidepressiva-verantwoord-af-te-kunnen-bouwen (2018).
10. Groot, P.C. Psychiatrische patiënt zeer gebaat bij afbouwmedicatie. *Pharmaceutisch Weekblad* 8 november, 154-145. www.pw.nl/achtergrond/2019/psychiatrische-patient-zeer-gebaat-bij-afbouwmedicatie (2019).
11. Groot, P.C. & van Os, J. Tackling rising numbers of opioid prescriptions users. *The Lancet Public Health* 5, e16 (2020).
12. Groot, P.C., van Os, J. & Dinkelberg, P. Reactie op 'Dilemma's bij afbouw van antipsychoticagebruik bij mensen met een verstandelijke beperking'. *Tijdschrift voor Psychiatrie* 62, 407-408 (2020).
13. Onderzoek de vooringenomenheid rond afbouwmedicatie. *Medisch Contact* 13 januari 2020. www.medischcontact.nl/nieuws/laatste-nieuws/nieuwsartikel/onderzoek-de-vooringenomenheid-rond-afbouwmedicatie.htm
14. Rondetafelgesprek Afbouwmedicatie met Vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport. 20 juni 2019. www.tweedekamer.nl/zoeken?search_str=rondetafelgesprek+afbouwmedicatie. Terugkijken: <https://debatgemist.tweedekamer.nl/debatten/afbouwmedicatie>.
15. Groot, P.C., van Os, J. & Dinkelberg, P. Oproep aan Minister van Rijn om afbouwmedicatie – taperingstrips - uit het basispakket te vergoeden. *Open Brief* 8 april 2020. www.verenigingafbouwmedicatie.nl/2020/04/08/brief-aan-minister-van-rijn/
16. Groot, P.C. & van Os, J. Oproep aan minister Bruins om afbouwmedicatie te vergoeden. 24 juni 2019 <https://verenigingafbouwmedicatie.nl/2019/06/24/oproep-aan-minister-bruins-om-afbouwmedicatie-te-vergoeden/>